

CYNGOR CYMUNED Y BETWS

Cynhaliwyd cyfarfod misol Cyngor Cymuned Betws yn rhithiol ar Starleaf ar nos Fercher y 27ain o Ebrill 2022 am 7.00 o'r gloch.

Cynhaliwyd y cyfarfod o bell yn unol â darpariaethau Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafeirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020.

Dylai unrhyw aelod o'r cyhoedd sy'n dymuno mynychu'r cyfarfod fel gwyliwr neu sydd â chwestiynau i'w gofyn i'r Cynghorwyr gysylltu â'r Clerc er mwyn i hyn allu digwydd a dilyn y drefn gywir.

PRESENNOL: Cyng Picouto (Cadeirydd), Cyng Williams, Megrath, Richards, Price, Lewis, Stacey, M Jones, L Jones, gyda'r Cynghorwyr B Jones, Phillips yn ymuno'n hwyr.

Cynghorydd Sir: B Jones

Clerc: Miss Angela Brown

Aelod o'r Cyhoedd yn Bresennol: PCSO 8039 Arwyn Rees

Gwnaeth y Cadeirydd ddatganiad bod 14 o ymgeiswyr am 12 o leoedd ar y Cyngor ac efallai na fydd rhai yn ei ddychwelyd ac efallai mai hwn fyddai eu cyfarfod olaf. Nid yw 4 Cynghorydd yn sefyll eto a diolchodd i'r Cynghorwyr am eu gwasanaeth ar hyd y blynyddoedd a diolchodd i'r holl gynghorwyr am yr hyn y maent wedi ei gyfrannu mewn amrywiol ffyrdd. Edrych ymlaen gadewch i ni weld beth sydd gan y dyfodol.

1. Ymddiheuriadau

Cyng Comley

2. Ffigurau Trosedd Misol Heddlu Dyfed Powys ar gyfer Betws

Rhoddodd SCCH 8039 Arwyn Rees gyfanswm o 5 trosedd ar gyfer mis Mawrth ym Metws wedi'u dadansoddi fel a ganlyn:

Mawrth 2022

Difrod Troseddol - 1
Tipio Anghyfreithlon – 1
Aflonyddu - 1
Byrgleriaeth - 1
Ymosodiad - 1

Dywedodd hefyd wrth yr aelodau eu bod yn ymwybodol o'r materion parhaus ym Mharc y Betws a'u bod yn patrolio'n rheolaidd fel rhan o'u cynllun patrolio. Dywedodd wrth yr aelodau bod ei shift fel PCSO yn dod i ben am 22:00. Mae llawer o'r ymddygiad gwrthgymdeithasol yn digwydd ar ôl hynny a soniodd ei fod wedi gweld ieuencid 12 a 13 oed yn cerdded o amgylch yr ardal am hanner nos. Pan gaiff ei stopio a'i chwilio gan swyddogion heddlu, nifer fach o'r un bobl ifanc sy'n achosi'r problemau yn ardal Betws/Rhydaman.

Ymunodd y Cyng B Jones â'r cyfarfod am 19:10.

3. Datganiad gan Aelodau o Fuddiannau Personol a Rhagfarnol

Y Cyngorydd B Jones gan ei bod yn Gyngorydd Cymuned ac yn Gyngorydd Sir ynghylch unrhyw drafodaethau am Barc y Betws a Maes Chwarae Maesware gan eu bod yn cael eu prydlesu gan Gyngor Sir Caerfyrddin.

Cyng B Jones mewn perthynas â phwynt 6b(ii) Cais am rodd Eisteddfod yr Urdd Sir Gâr 2023 gan mai hi yw Cadeirydd y grŵp.

Cyngorydd Picouto mewn perthynas â phwynt 10 gan ei fod yn byw gerllaw unrhyw ddatblygiad posib yn y cae rhwng Parc Coetir a Brynffin ac mae yna hefyd drac mynediad cul nesaf yn arwain i'r cae sy'n rhedeg rhwng ei eiddo a'i gymydog uwchben.

4. I gadarnhau ac Arwyddo Cofnodion y Cyfarfod Misol a gynhaliwyd Nos Fercher y 9fed Mawrth 2022

Cynigiodd y Cyngorydd Stacey ac eiliodd y Cyngorydd M Jones a phenderfynodd y dylid derbyn cofnodion cyfarfod misol blaenorol y Cyngor fel cofnod cywir.

5. Adroddiad Cyngorydd Sir

Hysbyswyd yr aelodau nad oedd llawer yn digwydd oherwydd Purdah.

Mae hi wedi erlid priffyrdd ynghylch gweithredu cyfyngiadau aros ar Heol y Cynol/Heol y Felin.

Mae bin wedi'i symud ymhellach i lawr Heol y Cynol o'r tu allan i Rif 86 oherwydd cwynion am sbwriel yn cael ei daflu i ardd perchennog yr eiddo.

Mae hi wedi erlid am y bin fydd yn cael ei osod ar ben llwybr troed Maes Y Betws.

Gofynnodd y Cyngorydd Price am y wybodaeth ddiweddaraf am safiad Cyngor Sir Caerfyrddin ar y ffoaduriaid o'r Wcráin i'w lletya yn y Sir. Dywedodd y Cyngorydd Sir Jones wrth yr aelodau bod y Cyngor Sir yn croesawu teuluoedd/unigolion yma ond nid oedd ganddi ffigurau penodol. Gall unigolion gofrestru gyda'r Cyngor Sir/San Steffan i noddi teuluoedd/unigolion.

Ymunodd y Cyng. Phillips â'r cyfarfod am 19:21.

6. Taliadau/Ceisiadau Rhoddion –

a. Cyflog Clerc a Lwfansau ac Anfonebau i'w talu (gweler y ddogfen isod)

Taliadau a Wnaed ym mis Ebrill 2022			
CYFARFOD / CYFLEUSTERAU BACS	UWCHRADD	MANYLION	TALU
27/4/2022 6a	Angela Brown	Clercod Cyflog / Lwfansau a threuliau swyddfa Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd)	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)
27/4/2022 6a	HMRC	Taliadau Cyflogres Cyllid a Thollau EM ar gyfer mis Tachwedd 2021 Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd)	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)
27/4/2022 6a	Pensiwn Nyth wedi'i dalu gan daliadau	Pensiwn Cyflogres Debyd Uniongyrchol ar gyfer mis Tachwedd 2021 Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd)	(yn unol ag amserlen Cyflog a Chyflogres y Clerc)
27/4/2022 6a	Parciau a Chwarae Qtr 4 ar gyfer meysydd chwarae Maesquarre a Heol Y Felin	Meysydd Chwarae Gwiriadau / atgyweirio a chynnal a chadw diogelwch offer Deddf Iechyd y Cyhoedd 1875, a.164 - Pwr i ddarparu a rheoli meysydd hamdden.	£260.00 HYF £260.00 M £ 6.00 Cofbin ar gyfer archwiliadau Cyfanswm £526.00
27/4/2022 6a	Wrenvale Qtr 4 Parc Betws	Cynnal a chadw a chynnal a chadw	£3465.00 TAW £ 693.00

		cyffredinol Parc Betws (yn unol â'r cynllun rheoli)	Cyfanswm £4158.00
		Deddf lechyd y Cyhoedd 1875, a.164 - Pwer i ddarparu a rheoli meysydd hamdden.	
27/4/2022 6a	Wrenvale Qtr 4 Maesquarre	Cynnal a chadw a chynnal a chadw cyffredinol Maes Chwarae Maesquarre (yn unol â'r cynllun rheoli)	£490.00 TAW £ 98.00 Cyfanswm £588.00
		Deddf lechyd y Cyhoedd 1875, a.164 - Pwer i ddarparu a rheoli meysydd hamdden.	
27/4/2022 6a	Wrenvale Qtr 4 Heol Y Felin	Cynnal a chadw a chynnal a chadw cyffredinol Maes Chwarae a Gwyrdd Heol Y Felin (yn unol â'r cynllun rheoli)	£370.00 TAW £ 74.00 Cyfanswm £444.00
		Deddf lechyd y Cyhoedd 1875, a.164 - Pwer i ddarparu a rheoli meysydd hamdden.	
27/4/2022 6a	Orchardweb	Creu a diwygio'r grid post i'w arddangos yn fwy taclus ar dudalen Newyddion x 10 yn Gymraeg a Saesneg ar y wefan.	£60.00
		Deddf Llywodraeth Leol 1972, a. 142 a Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 a.58	

27/4/2022 6a	Cyngor Sir Caerfyrddin	Amnewid Llusernau x 10 (i'w hanfonebu'n flynyddol o 2021/22 i 2028/29) Deddf Cynghorau Plwyf 1957, a. 3 a Deddf Priffyrdd 1980, a.301	£173.75 TAW: £34.75 Cyfanswm: £208.50
27/4/2022 6a	Cyngor Sir Caerfyrddin	Costau Goleuadau Troedffordd Cyngor Sir Caerfyrddin Ebrill 2021 - Mawrth 2022 Deddf Cynghorau Plwyf 1957, a. 3 a Deddf Priffyrdd 1980, a.301	£889.60 TAW: £177.92 Cyfanswm: £1067.52
27/4/2022 6a	Archwilio Cymru	Ffi Archwilio Cymru 2020/2021 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014	£265.00
27/4/2022 6a	CSB	Gweinyddu cyflogres Deddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd) a.112	£240.00 TAW: £48.00 Cyfanswm: £288.00
27/4/2022 6a	Cynghorydd Picouto	Lwfans Cadeirydd Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, Rhan 8	£300.00
27/4/2022 6a	R A Computers	Gwasanaeth blynyddol gliniaduron a gosod diogelwch newydd Deddf Llywodraeth Leol 1972, a. 142 a Deddf Llywodraeth	£50.00 TAW: £10.00 Cyfanswm: £60.00

		Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 a.58	
27/4/2022 6a	Mr L Llewellyn	Ffi Archwilio Mewnol Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014	£300.00

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn talu'r uchod.

6a. Taliadau a Dderbyniwyd

Dywedodd y Clerc wrth yr aelodau bod y taliad o **£500** ar gyfer rhent Clwb Rygbi Betws oedd yn ddyledus ar 25^{ain} Mawrth 2022 wedi ei dderbyn dydd Llun 11^{eg} Ebrill 2022. Bydd y taliad nesaf yn ddyledus ar 25^{ain} Medi 2022.

6b. Ceisiadau Rhodd

Cafwyd trafodaeth ynghylch y ceisiadau am roddion a phleidleisiwyd ar:

- (i) Clwb Llewod Rhydaman – Dim rhodd – pleidleisiwyd gan bawb
- (ii) Eisteddfod yr Urdd, Sir Gaerfyrddin 2023 – Rhodd o £100 a gynigiwyd gan y Cyng M Jones ac eiliwyd gan y Cyng Williams, dywedodd y Cyng Stacey o'r Pwyllgor Cyllid fod digon o arian a phleidleisiodd pawb a chytunwyd ar wneud y rhodd hon.
- (iii) Ymddiriedolaeth Cancr yr Ardegau – Dim rhodd – pleidleisiwyd gan bawb
- (iv) Elusen Cancr Plant – Dim rhodd – wedi'i phleidleisio gan bawb

Datganodd y Cyng B Jones ddiddordeb ym mhwynt 6b(ii) gan mai hi yw cadeirydd y grŵp.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn hysbysu'r ymgeiswyr o'r penderfyniadau uchod.

6c. Rhodd a Dderbyniwyd

Derbyniwyd rhodd gan Betws Mewn Angen am £1,900 i osod 2 x Diffibriliwr o fewn y pentref yn Ysgol Gynradd Betws a Chanolfan Deulu Betws sy'n fenter y mae'r Cynghorwyr Picouto a Comley yn ei gweithredu ar ran Cymuned Betws.

Roedd y Clerc wedi anfon llythyr o ddiolch i Betws Mewn Angen.

Rhoddodd y Cyng Picouto ddiweddariad ar gynnydd y fenter hon a chais am grant i Lywodraeth Cymru a fydd yn galluogi'r pentref i gael hyd at 4 diffibriliwr yn ogystal â'r un sydd eisoes yng Nghlwb Rygbi'r Betws. Safleoedd posibl eraill yw Tŷ Coch ac ar Ffordd y Mynydd.

Dyweddod y Cyng B Jones fod diffibriliwr mewn eiddo ar Heol Argoed a byddai'n holi ynghylch ei union leoliad.

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â chost cynnal a chadw a gwirio'r offer yn rheolaidd. Mae'r Cyng Comley wedi rhoi ei hun ymlaen i wirio a chynnal fel y mae eisoes yn ei wneud gyda diffibriliwr Clwb Rygbi Betws. Mae costau ailosod batris a phecynnau i'w pennu ac maent yn dibynnu ar y math o ddiffibriliwr a osodir.

7. Cytuno i dalu'r Clerc ar 11eg Mai cyn dyddiad y Cyfarfod Blynyddol sef 18fed o Fai gan fod Cynghorwyr yn ymddeol ar Ddydd Llun 9fed o Fai ac ni fyddant yn dal eu swydd eto hyd nes y bydd eu Datganiad Swydd wedi ei arwyddo yn y Cyfarfod Blynyddol.

Cytunwyd i hyn Clerc i gysylltu â'r Cadeirydd. Dywedodd y Clerc wrth yr aelodau y bydd y Cadeirydd yn parhau yn ei swydd ar ôl i aelodau eraill ymddeol am hanner nos ar y 9^{fed} o Fai oherwydd ei ddyletswydd i agor y Cyfarfod Blynyddol a drefnwyd ar gyfer 18^{fed} Mai 2022 a sicrhau ethol cadeirydd newydd. Mae'r Cadeirydd hefyd yn rhoi ei adroddiad ar y flwyddyn flaenorol yn swydd y cadeirydd a sut mae'r cyngor wedi perfformio.

Dyweddod y Clerc wrth yr aelodau hefyd y bydd angen i'r aelodau hynny nad ydynt yn sefyll dynnu holl ddogfennau'r Cyngor oddi ar eu dyfeisiau. Protocol yw na ddylai Cynghorwyr ddefnyddio e-byst personol a bod e-byst yn cael eu sefydlu ar gyfer pob Cynghorydd, mae ffi flynyddol fechan am hyn ond dyna'r arferiad cywir. Mae gan Gynghorwyr Sir e-byst fel B Jones a'i e-bost yw betsanjones@sirgar.gov.uk ar gyfer y Cyngor hwn fyddai:
Cyngname@betwscommunitycouncil.nameofserviceprovider.net/co.uk/com etc.

Bydd y Clerc yn cyflwyno hyn gyda'r grŵp newydd o Gynghorwyr maes o law.

8. Archwilio

Cytunodd y Cynghorwyr ar y Ffurflen Flynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022 gan gynnwys y Datganiadau Llywodraethu Blynyddol ynghyd â chanlyniadau'r Archwiliad Mewnol blynyddol sy'n cael ei drafod. Bydd y Cadeirydd yn llofnodi'r ffurflen maes o law er mwyn i'r Clerc allu cyflwyno i Archwilio Cymru ynghyd â'r wybodaeth ychwanegol y gofynnwyd amdani o dan y broses archwilio newydd ar gyfer eleni.

9. Ceisiadau Cynllunio – dim wedi ei dderbyn

10. Adroddiad Eithriadig: Cynigion i ddatrys y materion ar gyfer y tir a ddelir yn Ymddiriedolaeth ar gyfer pobl Betws sy'n cynnwys Clwb Rygbi Betws.

Rhoddodd y Cadeirydd gyflwyniad byr yn hysbysu'r holl amser, arian a hirhoedledd y materion ynghyd â'r mewnbwn a gafwyd o wahanol lwybrau cyn trosglwyddo'r awenau i'r Clerc gan ddweud: "Er tegwch i'r Clerc ac eraill mae hi wedi gwneud y cyfan. gwaith tir, siaradwyd â chymaint o bobl ag y gall, hi yw'r awdurdod gorau ar faterion cyffredinol yma heb ddiswyddo unrhyw un a fu'n ymwneud â'r mater yn flaenorol. Mae llawer o ddogfennau wedi'u hanfon atoch ar gyfer y cyfarfod hwn er

mwyn sicrhau eich bod i gyd mor wybodus â phosibl er mwyn gwneud penderfyniadau.”

Gwnaed cynigion, cafwyd trafodaethau a phleidleisiwyd arnynt.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn gweithredu'r penderfyniadau a wnaed ynglyn â'r materion ynghyd â rhai cwestiynau ychwanegol sydd angen cyngor gan y cyfreithiwr. Cyn belled â bod pob ochr yn cytuno â'r cynigion gall y materion amrywiol ddod i ben a chaniatáu i bawb sy'n gysylltiedig symud ymlaen.

Yn y dyfodol bydd yr holl Gynghorwyr newydd yn cael y wybodaeth berthnasol ynglŷn â'r cefndir a'r canlyniad gan y Clerc i sicrhau symud ymlaen fod y Cyngor yn cyflawni ei ddyletswydd o dan delerau Prydles ac Ymddiriedolwr Clwb Rygbi Betws o'r trawsgludiad tir gwreiddiol a'r datganiad ymddiried oddi wrth Mr. 1947.

11. Ffurflenni Ymeithrio Cynghorwyr ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31/3/2022.

Erlidiodd y Clerc nifer o Gynghorwyr sydd eto i ddychwelyd y ffurflen neu i gyflwyno manylion petaent yn dymuno hawlio'r lwfans.

12. Clercod Dysgu Cytundeb ar gyfer ei hyfforddiant CiLCA

Trafodwyd y ddogfen a chynigiwyd gan y Cyng Stacey ac eiliwyd gan y Cyng M Jones bod y Cyngor yn cadw at y cytundeb dysgu, pleidleisiodd yr holl aelodau dros y cynnig.

Bydd y Cadeirydd yn llofnodi'r ddogfen maes o law.

13. Adborth gan Bwyllgorau (gellir gweld holl gofnodion Cyfarfodydd y Pwyllgor ar Wefan y Cyngor Cymuned lle mae cofnodion Cyfarfodydd y Cyngor Llawn hefyd ar gael):

Dywedodd y Cynghorydd M Jones wrth yr aelodau bod cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Hamdden wedi'i gynnal ar 3 Mawrth 2022 a bod modd gweld y cofnodion ar y wefan.

a) Pwyllgor Meysydd Hamdden - dolydd/coed

Dywedodd y Clerc wrth yr aelodau bod y llain o laswellt rhwng y cyrtiau tenis a'r bont droed wedi ei wasgaru gyda blodau gwyllt o'r blaen, mae'r contractwr wedi cael gwybod i beidio torri'r darn yma er y bydd yn cael ei fframio sy'n golygu y bydd strbyn ar hyd y llwybr troed yn cael ei dorri i lawr. atal y glaswellt rhag tresmasu ar y llwybr.

Mae yna nifer o goed sy'n cael eu heffeithio gan y clefyd parhaus yn marw yn marw. Bydd y Cwmni Arolygu Coed yn cynnal eu harolwg ym mis Gorffennaf pan fydd y coed yn llawn dail er mwyn canfod cynnydd y clefyd ar bob coeden yr effeithir arni yn ogystal â chynnal arolwg iechyd ar yr holl goed o fewn yr ardaloedd hamdden.

Gofynnodd y Cyng Price a oedd y clefyd yn lledaenu pe bai'r coed a dorriwyd yn cael eu torri a'u defnyddio fel tomwellt. Dywedodd y Clerc wrth yr aelodau ei fod yn afiechyd yn yr awyr ac y byddai'n ceisio atebion pendant ynglŷn â'r coed a dorri sy'n cael eu defnyddio o fewn y parc a'r effeithiau posib ac adrodd yn ôl i'r Cyngor.

b) Tendrau ar gyfer Prosiect Parc Betws i'w trafod a chytuno i bwy y rhoddir y contract.

Rhoddodd y Cyng M Jones ei adroddiad ar y tendrau a dderbyniwyd gan hysbysu'r aelodau bod elfen tirlunio caled y prosiect wedi rhagori ar y ffigurau a ddefnyddiwyd wrth wneud cais am y cyllid grant. Cafwyd trafodaeth gyda'r Cynghorydd M Jones yn rhoi opsiynau y gellid eu cymryd.

Cynigiodd y Cyng M Jones dderbyn Tendr 3 y tendr isaf cyn belled y gellir gostwng y ffigwr ymhellach o ystyried y newid arfaethedig yn y math o waith ac yn hytrach na thynnu'r tarmac i droshaenu gydag is-sail a phridd a phlannu coed drwy'r tarmac.

Rhoddwyd awdurdod dirprwyedig i'r Cynghorydd M Jones drafod y newidiadau uchod gyda'r contractwr a ddewiswyd, ar yr amod eu bod yn cytuno i'r newidiadau ac yn lleihau costau'n sylweddol ac yn dod â'r canlyniadau yn ôl i'r cyngor llawn i'w cymeradwyo.

Cynigodd y Cyng Stacey os na fydd y ffigwr yn mynd dros £48,000 i dderbyn Tendr 3 unwaith y bydd y newidiadau wedi eu gwneud fel y disgrifiwyd. Eiliwyd hyn gan y Cyng. Phillips a phleidleisiwyd drosto gan bawb oedd yn bresennol.

c) Dyfyniad gan Parks & Play ar gyfer atgyweirio arwyneb rwber yn Heol y Felin

Cytunodd yr Aelodau ar y dyfynbris ar gyfer atgyweiriadau.

Dywedodd y Cyng Price wrth yr aelodau nad oedd hyd y gadwyn sy'n dal y Soser Swing yn Heol y Felin wedi'i addasu gan y contractwr.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn hysbysu'r contractwr ei fod wedi derbyn y dyfynbris ar gyfer yr helfa atgyweirio arwyneb rwber ynglyn â thrwsio'r siglen i'w weithredu.

d) Pwyllgor Cyllid – Contract Clercod, cyllideb ar gyfer 2023/2024.

Cynhaliwyd y cyfarfod ar 26 Ebrill a chynigodd y Cyng Stacey gan fod rhai ymholiadau heb eu datrys y byddai hyn yn cael ei ddwyn i'r cyfarfod nesaf. Cytunwyd ar hyn gan yr holl aelodau.

e) Gohebiaeth - E-bost oddi wrth Emily Hughes ynghylch Cae Chwarae Maescware

Dywedodd y Clerc wrth yr aelodau bod datganiad statudol wedi ei dyngu ynglŷn â'r maes chwarae a bod hwn bellach yn mynd trwy broses y Gofrestrfa Tir.

f) Gohebiaeth – E-bost oddi wrth Brosiect Byrddau Cymunedol Parc Chwarae Sir Gaerfyrddin

Cynnig o fyrddau cyfathrebu ar gyfer y 2 faes chwarae o fewn Betws a fydd yn galluogi plant i gael modd gweledol i gyfathrebu ar gyfer y rhai sy'n cael anhawster i gyfathrebu ar lafar. Mae'r 2 fwrdd yn rhad ac am ddim.

Phillips i ofyn am fyrddau ac eiliwyd gan y Cyng Williams a awgrymodd 2 fwrdd ar gyfer Parc y Betws hefyd.

Bydd y Clerc yn holi ac archebu byrddau ar gyfer y 2 faes chwarae.

g) Lwfans Cadeirydd

Dywedodd y Cyng Picouto wrth yr aelodau fod ei lwfans yn cael ei roi i Ysgol Gynradd y Betws i fynd tuag at ardal les i ddisgyblion yr ysgol gael cysur pe dymument.

Daeth y cyfarfod i ben am 21:20.